

De kerk kan prima zonder Israëltheologie

Een reactie

Het klinkt allemaal heel weloverwogen, vriendelijk en respectvol. Liberale theologie laat iedere traditie in haar waarde – en wil vooral ook in haar eigen waarde gelaten worden. Maar bijna aan het eind komt de aap uit de liberale mouw: “Het christendom heeft op basis van het Nieuwe Testament ... belangrijke aanvullingen en correcties op het Oude Testament doorgevoerd” (onderaan blz. 5). Dus toch... in liberale ogen is het Nieuwe Testament superieur aan het Oude. De liberale kerk moet dan ook wel moreel superieur zijn aan het Jodendom. Alleen al daarom is een heroriëntatie op de Israëltheologie dus inderdaad broodnodig.

De kerkorde van de Protestantse Kerk is glashelder over het gesprek met Israël. In Ordinantie 1, artikel 2 wordt dat uitgewerkt: het gaat om de verdieping en verbreding van het inzicht van de kerk in de weg van God met Israël. Dit is de spil. En van hieruit komt alles in zicht, tot en met de bestrijding van antisemitisme en gerechtigheid voor iedereen toe.

Waarom moet de kerk haar inzicht in de weg van God met Israël verdiepen en verbreden? Allereerst wel omdat de kerk in alle fasen van haar geschiedenis altijd weer de synagoge naast zich heeft gevonden. Ze kwam er niet vanaf, en ze komt er niet vanaf. Net zoals de volkerenwereld, door welke religie of ideologie ook gestempeld, niet van het volk Israël afkwam, als afgezonderd in haar midden heeft geduld en nu in herwonnen zelfstandigheid zal moeten accepteren. Verder omdat wij in Jezus, als Gezondene van de God van Israël, een Joodse man ontmoeten. Verder ook, omdat het heil uit de Joden is. Israël is in dat opzicht als volk en als beschaving *sui generis* en niet in algemene categorieën onder te brengen. De verhouding van de kerk (als gemeenschap van gelovigen uit allerlei volken) tot Israël is dan ook van een uniek karakter, en anders dan de verhouding tot andere volken of religies, omdat deze verhouding bepaald wordt door de gang en de richting van de heilsgeschiedenis.

Kees de Vreugd.